

Stichting alvan tsarik

Secretariaat: Anjerstraat 19 6915 SL Netherlands
Bankrekening NL66 RABO 0113 8511 62

Nieuwsbrief juni 2025

Begin juni, tijd voor de eerste nieuwsbrief van dit jaar. Er is een hoop te vertellen, we hebben met z'n allen nog veel harder gewerkt in de afgelopen periode dan normaal. We kondigden het al aan in de nieuwsbrief van november 2024, dat er veel zaken op stapel stonden. En ondanks onze goede voornemens om zaken één na de ander aan te pakken en tot een goed einde te brengen, moesten we toch met een drietal grote zaken tegelijk beginnen. Maar we mogen nu ook zeggen, dat er twee grotendeels klaar staan om te beginnen en de derde goed draait.

Waar gaan we het over hebben?

De situatie in het land

De preschool

Het Erasmusprogramma voor Technasium

De Technasiumopleiding voor 4 Armeense docenten

The Alphabet of Human Rights, het project met de Nederlandse ambassade (door Yester)

Tati Tun en Nederlands-Armeense stroopwafels

Plannen voor de toekomst

Zonnepanelen

De situatie in het land

Trumps grillige en vooral onvoorspelbare politiek heeft meteen in november voor een belangrijk slachtoffer gezorgd in Armenië. Het per direct opheffen van USAID heeft vele Armeense medewerkers compleet verrast en velen staan voor nu een niets. Grote ontwikkelingsprojecten staan ineens stil en veel mensen die ervan profiteerden, verkeren in grote onzekerheid. De effecten ervan worden langzaam steeds zichtbaarder op economisch, sociaal en wetenschappelijk gebied. Politiek gezien is het wegvallen van de soft power van de VS een grote frustratie voor de regering, die Armenië probeert richting Europa te sturen. De altijd en overal aanwezige en heel zichtbare Russische invloed geeft daardoor een nog bitterder en machtelozer gevoel.

De preschool

Dit onderwerp heeft een aantal facetten die we graag na elkaar willen bespreken.

Liza

Onze leerkracht Liza is nu net afgestudeerd, met hoge cijfers. Stichting Het Bosje heeft haar 4-jarige opleiding aan de Europese Universiteit in Gyumri gefinancierd. Tijdens haar opleiding heeft ze veel van onze methoden aan de orde gesteld en de ideeën daarover met andere studenten gedeeld. Wij vinden dat heel belangrijk omdat een van onze doelen het delen van onze kennis en ervaring op het gebied van kleuteronderwijs is.

Karin

Karin Kriehn blijft onze coach en inspiratiebron vanuit Nederland. In haar functie als bovenschools directeur in het basisonderwijs heeft ze een duidelijke visie ontwikkeld, hoe kleuteronderwijs eruit zou moeten zien. Dit probeert ze in kleine stappen met onze leerkrachten te delen, maar we stellen daarbij ook vast, dat veranderingen in het onderwijs altijd moeizaam zijn en veel kleine stappen vragen. In de komende tijd gaan Karin en de leerkrachten via video-opnamen van klassensituaties met elkaar aan het werk. Daarbij komen vooral de leerkrachten aan het woord. Wat zien we hier? Is dit wat we willen en wat we hebben afgesproken? Gaan we zo door of moet het anders en hoe dan?

Daarnaast pakken we in de organisatie voorbeelden van haar scholen als het gaat om het formuleren van doelen en ambities en hoe je die met elkaar monitort en bespreekt.

Lilit

Lilit heeft besloten om zich meer met het kleuteronderwijs in ons centrum bezig te houden. Op basis van interesse en mogelijkheden bleek dit in onze staf de beste oplossing. Zeker nu het Onderwijsministerie in Yerevan voor het kleuteronderwijs licenties gaat uitgeven, waarin niveau van onderwijs, de opleidingsgraad van leerkrachten, hygiëne, voeding en salariëring strakker worden vastgelegd. Natuurlijk hebben wij er vertrouwen in dat wij dit prima kunnen organiseren, wij hebben tenslotte een schat aan fysiek en theoretisch materiaal binnen ons centrum en vakmensen die ermee om kunnen gaan. Het vraagt wel een behoorlijk traject van bureaucratie, omdat het schrijven van een plan helemaal volgens regeltjes van de Armeense SLO moet gebeuren, waarbij de regeltjes niet heel erg vast liggen. Nu hebben wij binnen de Armeense SLO stevige contacten door ons Technasiumproject en wij weten absoluut de mensen te vinden die ons gaan helpen om het plan klaar te stomen voor het Ministerie. Ook kunnen wij samenwerken met de school in Vahramaberd, die de licentie al heeft gekregen. Met Vahramaberd verbindt ons een lange samenwerking en de bouw van de eerste Technasiumruimte in Armenië.

Eva

Het heeft een poosje stilgelegen, de verdere ontwikkeling van het muziekonderwijs in ons centrum. Er wordt natuurlijk veel gezongen en ook zijn de instrumenten best regelmatig in gebruik. Die liggen nu allemaal in een van de klaslokalen, zodat ze makkelijker te pakken zijn. Neemt niet weg, dat de inspiratie om nieuwe dingen uit te proberen, vaak ten onder gaat in de alledaagse routine, geen van de leerkrachten is een musicien van nature. Wij denken dat Eva samen met Lilit weer nieuwe ideeën bij de leerkrachten kan aanbrengen, zodat wij onze ambitie van een preschool met veel muziek weer zichtbaarder maken.

Shushan

Shushan is een afgestudeerde psychologe, die al enige tijd als vrijwilliger en nu als vast staflid in de kleutergroepen meedraait. Sommige kinderen vragen wat meer aandacht van de leerkracht en Shushan assisteert hierbij. Ze voelt zich erg thuis bij onze organisatie en onze methodologische aanpak van ons kleuteronderwijs.

Nelly

We hebben het er al vaker over gehad. Het aantal leerlingen in onze preschool blijft eigenlijk te laag. Daardoor hebben we minder inkomsten dan we zouden willen en we kunnen daardoor veel ideeën niet uitvoeren. Een van de redenen daarvoor is, dat ouders hun kinderen het liefst een hele dag op school zouden zien, vaak omdat ze beiden werken. Wij kunnen daaraan momenteel nog niet echt tegemoetkomen, omdat we bijvoorbeeld 's middags geen fatsoenlijke maaltijd kunnen aanbieden. We denken dat we daar misschien verandering in kunnen brengen. Nelly is al langer bij ons in beeld, zij heeft voor onze vrijwilligersgroepen gekookt en haar kinderen komen naar onze preschool. Ons plan is nu om door haar elke dag een gezonde maaltijd te laten maken voor onze leerlingen en onze staf. We moeten daarmee natuurlijk voldoen aan strenge eisen die vanuit de overheid worden opgelegd, maar we denken dat onze keuken daar nu geschikt voor is.

De aanvraag van een Erasmussubsidie voor het Technasiumproject

Van november tot 25 februari hebben we keihard gewerkt aan de aanvraag voor de Europese Erasmussubsidie, om een Technasiumproject van 3 jaar te kunnen draaien in vier mbo's in Gyumri en Vanadzor. We hadden er in het verleden al eens naar gekeken, maar ingeschat dat zo'n subsidieaanvraag onze capaciteiten te boven zou gaan. En toegegeven, het was ook ontzettend veel. Tien consortiumleden, vier in Nederland en Duitsland en zes in Armenië, hebben elk hun bijdrage geleverd, binnen het consortium bestond expertise over het schrijven ervan en we waren gewaarschuwd dat er een hoop bureaucratie bij kwam kijken. En we zijn er inderdaad een tijdje letterlijk dag en nacht mee bezig geweest.

We hebben op 25 februari onze aanvraag ingeleverd, maar liepen tot aan het eind tegen technische problemen met de Europese site aan. We gaan het zien, in juni of juli komt er een ja of nee, en

volgens de expert in ons consortium kun je daar helemaal geen peil op trekken. We snappen nu ook, waarom sommige aanvragers dit werk door professionals laten doen, die dan een deel van de begroting als salaris vangen. Laten we het maar een nuttige ervaring noemen.

Erasmusconsortium gegeven over het idee van Technasiumonderwijs en zaken als zelfstandig werken in groepen.

Wat er wel is gebeurd, is dat we in Armenië opnieuw een hoop mensen voor het Technasiumgedachtengoed warm hebben gekregen. En of we de subsidie nu binnenhalen of niet, er is een beweging gaande, waarbij de Armeense SLO en het Onderwijsministerie als consortiumpartners nog nauwer betrokken zijn geraakt. Ook binnen de deelnemende mbo's zien we de wil om dit soort projectonderwijs een stevige plek in hun organisatie te geven. Servaas en René hebben al trainingen aan docenten van de toekomstige partners in het

De partner onder de mbo's, die naar ons idee van het verst moet komen, heeft een officieel memorandum met ons ondertekend om het projectonderwijs ook handen en voeten te geven, subsidie of niet. Deze periode van intensief contact heeft ons allemaal nader bij elkaar gebracht.

Technasiumopleiding voor 4 docenten

Jonne

Lilit, Yester, Gayane en Arpine werken al een tijd aan de eindopdracht om hun erkenning als Technasiumdocent te krijgen. Alle vier hebben als docent ervaring opgedaan met Technasiumonderwijs in de pilot die we van 2022 t/m 2024 in Gyumri hebben uitgevoerd. Ze doorlopen het gebruikelijke traject dat Stichting Technasium voor nieuwe docenten aanbiedt. Het blijkt dat we met zeer actieve vrouwen te maken hebben, want ze komen nauwelijks aan de opdracht toe. Elk van hen zit tot over de oren in andere

(school)werkzaamheden en het kost moeite om zich te concentreren op zaken als "hoe schrijf ik de opdracht helder op, zodat de leerlingen van daaruit zelf aan het werk kunnen om een oplossing te bedenken, zonder te vervallen in sturende lerarentaal". Elk van deze drie elementen is een uitdaging voor elke docent, die meestal al gewend is om alleen de allesweter te zijn. De vrouwen hebben zich tot doel gesteld om in juni de zaak af te krijgen, want eind mei zijn de lessen in Armenië afgelopen en zou er tijd moeten zijn.

Jonne Muller begeleidt als Technasiumtrainer deze groep vrouwen. Zij is overtuigd van de kaizen mindset, waarin kleine stapjes per keer leiden tot een goed eindresultaat, en zo kijken wij er ook tegenaan.

Human Rights in Action: Continuing the Alphabet Project with Armenia's Youth

Since October 2024, the *Human Rights Alphabet* project has been cultivating a deeper understanding of human rights among Armenia's youth. Following an inspiring first phase, we are now well into the continuation of this transformative journey. This year, the focus has expanded beyond foundational knowledge to include soft skills and practical engagement - empowering young people to actively shape their futures and their communities.

This phase of the project brought together 100 young people aged 14-16 from all regions of Armenia. In January, we resumed trainings in three regional clusters. While continuing to explore core human rights topics, we introduced a new layer: essential soft skills such as **critical thinking, leadership, communication, and professional orientation**, including discussions on **future professions**. These trainings aimed not only to inform but to prepare youth for active civic participation and thoughtful career paths.

Following the trainings, each participant engaged in **mentorship sessions**. Currently, **seven mentors** support the project on a voluntary basis - including dedicated students from the **American University of Armenia**. These mentors play a vital role in guiding and encouraging the youth as they begin developing their own ideas for local change.

Today, the young participants are working in three thematic groups:

- **Gender Equality**
- **Freedom of Expression**
- **Right to Education**

Each group is developing **project proposals** centered on their theme. These proposals represent not only their understanding of human rights but also their aspirations for creating impact. The most promising projects will receive funding and be implemented during **summer 2025**, transforming ideas into action.

Impact and Inspiration

The continuation of the *Human Rights Alphabet* project highlights how structured education, mentorship, and youth-led planning can create meaningful change. Participants are not only learning — they are envisioning, planning, and preparing to

lead. The support of mentors has proven to be a powerful motivator, bridging generational gaps and strengthening the culture of volunteerism and civic responsibility.

As the *Human Rights Alphabet* project moves forward, its message grows clearer: investing in young people's understanding of rights, leadership, and community action is one of the most effective ways to promote a just and inclusive society. We look forward to witnessing the results of the youth-led projects this summer and to continuing our work to empower Armenia's next generation of changemakers.

Peace Begins with Us

Youth from Armenia and Ukraine Unite for "Education, Peace, Stability"

As part of the *Human Rights Alphabet* project, a unique and meaningful component unfolded in March 2025 under the theme "Education, Peace, Stability." For the first time, Armenia hosted a **seven-day youth conference**, bringing together **around 30 participants aged 14–17 from Armenia and Ukraine**.

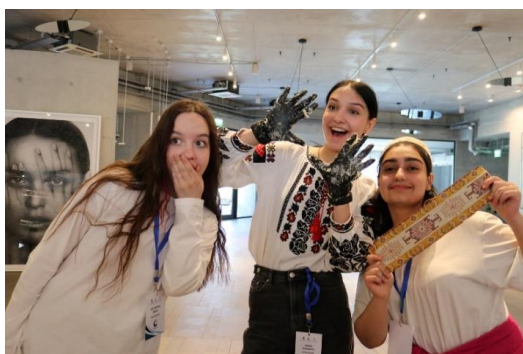
Launched on **March 23**, the 7-day conference created a dynamic, cross-cultural platform where young people explored the values of peacebuilding and human rights through **interactive sessions, lectures, and collaborative discussions**. Topics included the **basics of human rights, media literacy, peacebuilding**, culminating with a focus on **education as a path to resilience in challenging times**.

On the opening day, participants were inspired by a meeting with **Human Rights Defender of Armenia, Ms. Anahit Manasyan**, who shared the mission of her office, insights from her professional journey, and the critical importance of early human rights education.

As the week progressed, the youth engaged in a **United Nations model game**, skillfully led by our volunteer **Tommy Primera from France**, which brought diplomacy and global cooperation to life through practical simulation.

The conference concluded with an inspiring talk on education by **Rene Beunk**, leaving a deep impression on participants and reinforcing the value of learning as a tool for empowerment and resilience.

Throughout the conference, participants formed friendships, shared experiences, and embraced their

roles as emerging **youth peace ambassadors**. This initiative laid the groundwork for a new generation ready to advocate for human dignity, justice, and peaceful coexistence.

We are deeply grateful to the Embassy of the Kingdom of the Netherlands in Armenia - not only for their financial support but also for their genuine partnership, trust, and shared commitment to peace, education, and human rights.

Tati Tun en Nederland-Armeense stroopwafels

Hier willen we een prachtig verhaal vertellen. Er komen op een bepaald moment zoveel dingen bij elkaar, dat er iets heel moois uit voortkomt. En daar krijgen wij heel veel energie van.

Het begint bij Yester die op zoek is naar “grants”, subsidies waarop je kunt solliciteren als je een goed project kunt aanbieden, en daar is ze een kei in. Bij een Europees-Armeens consortium, Strive/NEF/Agate dient ze in november 2024 een voorstel in om bij ons in het centrum een soort economische hub te ontwikkelen, waarin vrouwen uit Nagorno Karabach of alleenstaande moeders speciaal gebak of brood van een hoge kwaliteit produceren en verkopen. De kennis en opleiding daarvoor wordt door de Nederlands PUM verzorgd, een organisatie van Buitenlandse Zaken, die gepensioneerd en gespecialiseerde vrijwilligers uitzendt. Op het moment van schrijven wordt Yester ziek en meldt dat ze de deadline voor het indienen niet gaat halen. Antwoord van het consortium: Dan maar later, maar we willen jullie voorstel wel hebben. Ze gaan akkoord met het te laat ingediende voorstel en willen €8000 ter beschikking stellen om een bakkerij in te richten.

En toen hadden we een probleem. We wilden al een tijdje het oude huis op ons terrein zinvol gebruiken en afgelopen zomer tijdens het bouwen van de foyer stelde de ontwerper Teun van Wijk voor, iets met horeca te gaan doen. Een paar jaar geleden was er al een overkapping gebouwd voor een project dat we Tati Tun hadden genoemd (Oma's Huisje naar de oude dame Manik, die in het oude huis woonde toen wij het terrein kochten).

Idee was toen om grootouders en kleinkinderen een leuke middag te bezorgen op ons terrein met speelmogelijkheid voor de kinderen en koffie voor de opa's en oma's. Dat idee sneuvelde tijdens Covid, maar er bleef wat hangen.

Het huis verkeerde in een hopeloze staat, maar de Seismic Agency in de stad had al eerder vastgesteld dat het aardbevingsbestendig was gebleven, niet verkeerd in een stad als Gyumri. Er was dus nu een financiering voor een bakkerij, maar het huis moest wel heel grondig worden aangepakt en we schatten dat dat een €10.000 zou gaan kosten en die waren er niet. We hebben het probleem voorgelegd aan Stichting Het Bosje. Hun bestuur besloot binnen een paar dagen dat ze in het idee meegingen, vooral omdat wij als Alvan Tsaghik aan het project de eis hadden verbonden, dat er dagelijks voor de kinderen van onze preschool gekookt gaat worden, dat kunnen we nu niet, wat weer een van de grote problemen voor ouders bij de aanmelding van kinderen was.

Nu was er het geld en de mogelijkheid om een bakkerij in te richten, maar al gauw kwam daar het voorstel voor een lunchroom bij, waar de speciale gebakjes en taarten ook met thee en koffie verkocht kunnen worden. Onze timmerman, metselaar en muzikleraar Gagik heeft de begroting geschreven en ging met twee anderen aan het werk. Heel kort door de bocht: Er is ontzettend hard gewerkt en binnen 4 maanden, ondanks de winter buiten, was Tati Tun van een bouwval tot een uitnodigende ruimte geworden.

Eigenlijk onvoorstelbaar, hoe snel Gagik, Tigo en Hovik dat voor elkaar hebben gekregen. Er moeten nog best wat dingen gebeuren, maar Tati Tun kon op 28 april geopend worden.

Begin april kwam Bakker Bert (Steehouder). Hij had Lilit al begeleid bij de aankoop van de bakkerijmaterialen in Nederland en ging nu met ons mee naar een groothandel in Yerevan om de grote apparatuur aan te schaffen.

Bert heeft een tamelijk overweldigende stijl van optreden en put uit een heel ruime ervaring van werk in heel veel landen op de wereld. Appeltaart, zuurdesembrood, ciabatta, het kwam allemaal aan de orde tijdens een tweewekse cursus beneden in ons centrum. Er waren 2 groepen van elk 10 vrouwen, een in de ochtend, de ander na de middag. Dus ook tweemaal taart en tweemaal brood, we hebben die week in het centrum veel gesnoept en gegeten. Bert had de gelegenheid om te zien wie van de vrouwen mogelijk zou kunnen gaan functioneren in Tati Tun, en dat waren er best een paar. Emma had alle recepten van Bert naar het Armeens vertaald, zodat ieder na afloop aan het werk kon.

Speciaal onderdeel van de cursus waren de stroopwafels. Voor dat doel had René in Nederland een stroopwafelijzer besteld om mee te nemen. Na wat discussie en de plechtige belofte om in de vliegtuigcabine geen stroopwafels te gaan bakken, mocht hij het apparaat toch als handbagage door de security in Dortmund loodsen. De receptuur voor het beslag was niet zo'n probleem, maar wel de stroop. Die is er gewoonweg niet in Armenië. We hebben uit al eerder meegenomen appelstroop nog wel een aardige stroop gekregen, nadat experimenten met honing waren mislukt. We hebben het toen met abrikozen geprobeerd en die smaakten prima, wel even wennen, maar een goed alternatief: de eerste Nederlands-Armeense stroopwafel, misschien wel het uithangbord voor Tati Tun.

Helaas was dit niet helemaal naar de smaak van de Nederlandse ambassadeur, het moesten toch echt Nederlandse stroopwafels zijn. De ambassade had voor 18 juni zo'n 200 stroopwafels besteld om op de Europese Dag in Yerevan aan het publiek aan te bieden. Bakker Bert en de dames in de bakkerij hebben er nog hard aan getrokken om dit voor elkaar te krijgen en het is uiteindelijk ook gelukt. Nelly en Razmella hebben het publiek lekkere dingen laten proeven, de ambassadeur was getuige.

Op 28 april kwam de Nederlandse ambassadeur Marieke Monroy op werkbezoek in Gyumri. Zij heeft toen ook ons centrum bezocht en daarbij Tati Tun officieel geopend.

Wij hopen dat de ambassade een goede klant van Tati Tun zal worden, wij bieden tenslotte fantastische appeltaarten, stroopwafels en ander hoogwaardig gebak. De al bestaande contacten met de ambassade zijn hiermee nog sterker geworden.

Plannen voor de toekomst

De nieuwbouw

René heeft een houten trap gebouwd van de bovenverdieping naar beneden, zodat de preschoolkinderen in de winter indoor naar de ruimte beneden kunnen gaan, geen luxe als je naar de strenge winters in Armenië kijkt. Er ontbreken nog balustrades en trapleuningen, die moeten voor de herfst worden gemaakt.

In het beoogde klaslokaal hebben we een raam geplaatst, zodat de ruimte nu dicht is. We willen er een aantal werkplekken maken, omdat ons kantoor overvol is met mensen en activiteiten. Daardoor komt de concentratie wel eens te kort. Met infraroodpanelen kunnen we de individuele plekken prima gericht verwarmen.

Klein Technasium

Er blijven altijd plannen, die hoog op de prioriteitenlijst staan, maar die in het geweld van de dagelijkse zaken niet aan de orde kunnen komen. Klein Technasium is er zo een. Het kennismaken met spannende technische zaken op een kindergerechte manier blijft voor ons belangrijk. We streven ernaar om het in een soort Buitenschoolse Opvang voor veel kinderen bereikbaar te maken, maar de eerlijkheid gebiedt te zeggen, dat we het op dit moment alleen in de lessen van onze preschool in praktijk brengen. Daarom schrijven we het hier nog maar eens op.

Tot slot: zonnepanelen

Een van de heel goede investeringen die wij in ons centrum hebben kunnen doen met de hulp van velen onder jullie lezers, waren de zonnepanelen op het dak. Al twee jaar hebben ons geen noodkreten meer bereikt vanuit het centrum dat de energierekening niet kan worden betaald en dat komt door de salderingsregeling in Armenië (die naar zover wij weten niet op de lijst van afschaffen staat). Dat maakt ons leven daar toch een stuk meer ontspannen. En er is een hoop zon daar, in zomer en winter.

Nu bij jullie de vakantie-reizen eraan komen, is het misschien een overweging om de CO₂-compensatie eens niet via een grote anonieme organisatie te doen, maar die direct op ons dak te leggen in de vorm van extra zonnepanelen, we hebben nog heel veel plaats daarvoor. Meer eigen stroom is ook gunstig als je bedenkt dat de bakkerij het nodige gaat vragen.

Als je je CO₂-compensatie via ons doet, vermeld dan “zonnepanelen” op je overschrijving.